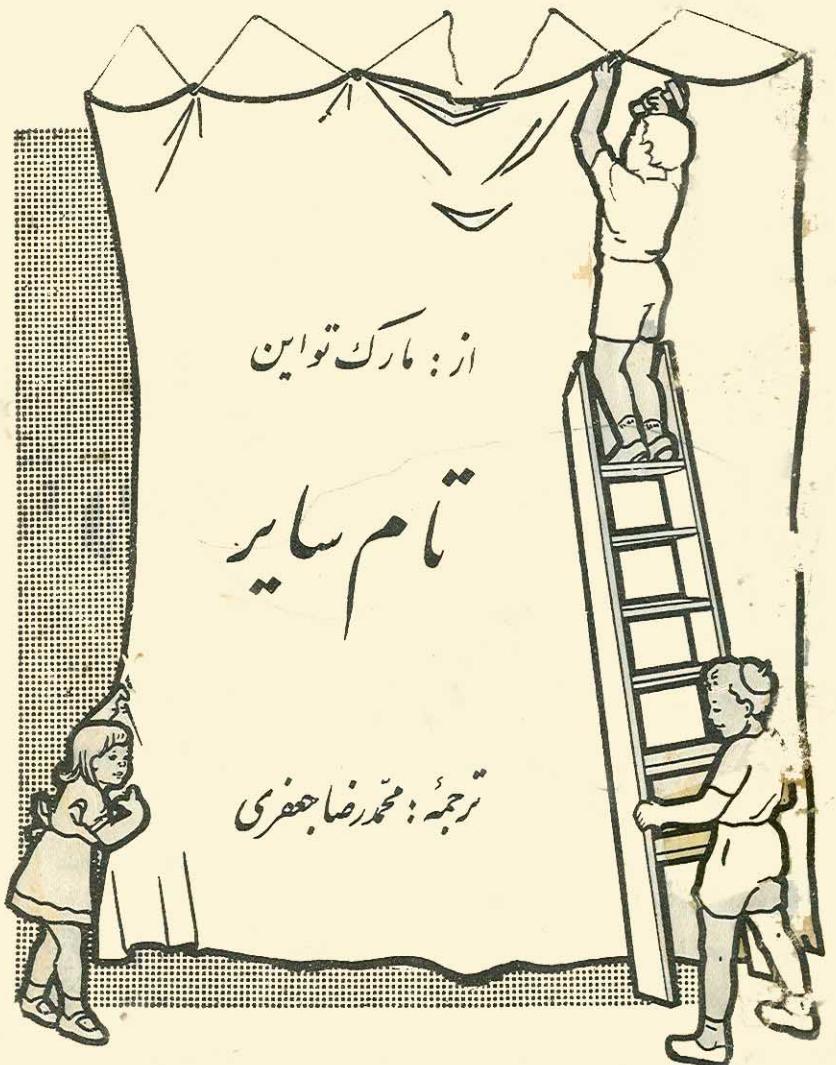

کتابهای طلائی

۵۲

تام سار

از: مارک تواین

تام سایر

ترجمه: محمد رضا جعفری

چاپ دوم - ۱۳۵۰

«بیشتر ماجراهای این کتاب به راستی»
 «روی داده است . یک یا دو تا پیش»
 «ماجراهایی است که برای خودم»
 «اتفاق افتاده و بقیه ماجراهای هم»
 «شاغردهایم است . این کتاب را»
 «نوشتمن تا دخترها و پسرها آن را بخوانند»
 «ولدت ببرند و بزرگها هم باخوانند»
 «آن به یاد ماجراهای دوران»
 «کودکیشان بیفتد ..»
 مارک تواین

پیرزن جلو خانه ایستاده
 بود و فریاد می زد: «تام! نمی دانم
 این بچه کجا رفته است؟ های
 تام!»
 جوابی نیامد. پیرزن رفت
 کنار درخانه که باز بود. اما از تام

نشانی نبود . پیرزن صدایش را بلندتر کرد : «آهای - تام!»
 صدای آهسته‌ای از پشت سر به گوشش رسید و او درست به -
 موقع سرش را برگرداند و پسر بچه‌ای را که می خواست فرار کند، گرفت
 و گفت : «هزار بار به تو گفته‌ام که اگه باز بروی سر مرباها پوست از
 سوت می کنم ..»

پسر گفت : «وای! خاله جان ، آن جا را نگاه کن!»
 پیرزن دور خودش چرخید و پسر از فرصت استفاده کرد و در یک
 تام سایر

سازمان کتابخانه ملی

وابسته به مؤسسه انتشارات امیرکبیر

چاپخانه سپهر - تهران

در از نرده‌ها زیر لب غرولند کرد و آهی کشید و چوب پرش را در سطل گل گیوه فرو برد و آن را به بالای نرده کشید. آن قسمت کوچک را که سفید کرده بود با آن کوه بزرگی که هنوز سفید نشده بود مقایسه کرد و آن وقت با نامیدی روی یک کنده درخت نشست. جیم لی کنان از در حیاط بیرون آمد یک بشکه قلعی در دست داشت و آواز می‌خواند. تام صدایش کرد و گفت: «بین جیم، اگر تو یک خورده نرده‌هارا سفید کنی، من برایت آب می‌آورم.» جیم گفت: «نمی‌توانم، آقا تام . . . خانم خودش گفت، بروم آب بیاورم و باکسی هم حرف نزن.»

— (جیم، یک چیز خوب به تو می‌دهم. یک دانه تیله سفید به تو می‌دهم.)

— چیز خوبی است اما آقا تام، من از خانوم می‌ترسم.»

— (اگه بگذاری من بروم آب بیاورم، هم تیله سفید را به تو می‌دهم، هم شست پای زخمیم را نشانت می‌دهم.)

جیم با خوشحالی و ناباوری سطل را زمین گذاشت و تیله را گرفت و بعد روی شست پای تام خم شد. لحظه‌ای بعد جیم سطل را برداشت و در رفت و تام هم باشتاب سرگرم سفید کردن نرده شد. خاله پولی هم که یک لنگه کفش در دست داشت، برق پیروزی از چشمها یاش می‌بارید. اما نیروی تام زیاد هم ادامه پیدا نکرد. کم کم به یاد خوشی ولذتی افتاد که نقشه‌اش را کشیده بود.

در همین وقت «بن راجرز» پیدا شد. «بن» ادای یک کشته را در می‌آورد و همین طور که جلو می‌آمد و به یک سیب‌گاز می‌زد، یک لی لی می‌کرد. یک قدم بر می‌داشت و یک جست می‌زد و مثل ناخداها برای هدایت کشته دستورهایی می‌داد و خودش را چپ و راست می‌کرد. وقتی که بن راجرز جلوی تام رسید، گفت: «من می‌خواهم بروم آب تنی کنم. دلت نمی‌خواست که تو هم می‌توانستی بیایی؟ اما

چشم به هم زدن فرار کرد. حاله پولی ماتش برد سپس خندید و گفت: «از دست این بچه! اما خدا خودش می‌داند که چون بچه خواهرم هست، دلم نمی‌آید کتکش بزنم.»

آن روز بعد از ظهر تام دزد بازی کرد و خیلی هم به او خوش گذشت. وقتی که داشت شام می‌خورد، خاله پولی سؤالهای دوپهلویی از او کرد چون می‌خواست تام را به دام بیندازد و وادارش کند که خودش را لو بدهد. خاله پولی پرسید: «امروز توی مدرسه هوا یک خورده گرم بود، نه؟»

تم جواب داد: «آره خاله.»

پیرزن دستش را دراز کرد و پیراهن تام را لمس کرد و گفت: «اما حالا که زیاد گرم نیست.»

— (بعضی ازما، باتلمبه آب ریختیم رو سرها یمان — مال من هنوز خیس است، می‌بینید؟)

خاله پولی فکر تازه‌ای کرد: «تام، وقتی که می‌خواستی آب روی سرت بریزی مجبور نشدی که یقه پیرهنت را بشکافی، هان؟ دگمه نیم تنهات را باز کن، ببینم.»

تم دگمه‌های نیم تنهاش را باز کرد. یقه پیراهنش نشکافته بود. اما ناگهان سیدنی برادر ناتنی تام گفت: «شما یقه تام را با نخ سفید دوختید این نخ که سیاه است.» تام به سیدنی دندان قروچه‌ای کرد و تا خاله پولی آمد بگوید که: «راست می‌گویید، من با نخ سفید دوخته بودم» پا به فرار گذاشت.

●
صبح شنبه رسید. تام با یک سطل گل گیوه و یک چوب پر بلند از کنار نرده‌های خانه می‌رفت. نگاهی به نرده کرد و با دیدن ردیف

حتماً دلت می خواهد کار کنی - نه؟»

تام دوباره سرگرم سفید کاری شد و گفت: «این کار فقط به درد تام سایر می خورد. به کدام یکی از بچه ها اجازه می دهنده خانه شان را سفید کنند؟»

این حرف، کار تام را طور دیگری در نظر «بن راجرز» نشان داد. بن را به سر غیرت آورد و او با غرور گفت: «بین تام، بگذار من هم یک خورده نرده را سفید کنم.»

تام جواب داد: «نه! «بن» خیال نمی کنم کار درستی باشه. به نظرم، تو هزار تا بچه، شایدم دوهزار تا، فقط یکی پیدا بشود که بتواند این نرده را اون جور که باید و شاید سفید کند.»

«حالا بگذار من هم امتحان کنم. فقط یک ذره، بین تام، اگر من جای تو بودم می گذاشتم تو امتحان کنی. همه سیم را می دهم، ها.» تام که بی میلی از سرو رویش می بارید و شادی از دلش، چوب پر را به «بن راجرز» داد. هر چند دقیقه که می گذشت، یک بچه دیگر

- «کم کم به یاد خوشی ولذتی افتاد که نقشه اش را کشیده بود...»

می رسید . بچه ها همین طور که می آمدند تام را مسخره می کردند اما آخر سرگرم سفید کردن نرده می شدند . وقتی که عصر شد ، تام دوازده تا تیله ، یک سرباز سربی ، شش تا ترقه ، یک دستگیره در برنجی ، چهار تکه پوست پرتقال و یک در تنگ شیشه ای از بچه ها گرفته بود . در تمام این مدت تام بی کار بود اما نرده سه بار سفید شده بود .

تام یکراست پیش خاله پولی رفت و گفت : «خاله جان ، حالا اجازه می دهید بروم با بچه ها بازی کنم ؟»

- «چی به همین زودی ؟ چقدر ش را سفید کرده ای ؟» تام با خوشحالی جواب داد : «تمام شده ، خاله جان .»

خاله پولی که حرف تام را نمی توانست قبول کند ، از اتاق بیرون رفت تا با چشم خودش ببیند . آنگاه تام جست و خیز کنان از خانه بیرون رفت .

وقتی که تام از کنار منزل «جف ثاچر» ، پسر قاضی «ثاچر» می گذشت ، یک دختر بچه را در باغچه خانه دید و برای آن که او را متوجه خود کند ، دست به خود نماییهای بچگانه زد . دختر هم پیش از این که توی خانه برود ، گل بنفسه ای را به طرف نرده پرت کرد .

صبح روز دوشنبه تام در راه مدرسه هکلبری فین را دید . تمام مادرهای ده از هکلبری فین بیزار بودند ، چون بچه هایشان دلشان می خواست که مثل او می شدند .

تام پرسید : «توی دستت چیست ؟»

هک پاسخ داد : «گربه مرده .»

«هک گربه مرده به چه درد می خورد ؟» . هک ، پوزخندی زد و گفت :

«به چه درد می خورد ؟ زیگیل را خوب می کند . گربه مرده را برمی داری و وقتی که یک آدم بدجنس را خاک کردند ، نزدیکیهای نصف شب می روی قبرستان . یک جن شاید هم سه چهار تا می آیند آن وقت گربه مرده را می اندازی روی پشت یکی از آنها . و می گویی : (جن با جنازه ، گربه پشت جن زیگیل با گربه) ، این دیگر هرچه زیگیل باشد خوب می کند .» تام ، که با چشمها گرد شده ، و هاج و اجاج به حرفا های هک گوش می کرد ، گفت : «هک هر وقت خواستی گربه مرده را امتحان کنی ، بگذار من هم با تو بیایم .»

«حتماً امشب جن ها می آیند ، «هاس ویلیامز» را ببرند .» وقتی که تام به مدرسه رسید ، خیلی تند وارد کلاس شد . معلم فریاد زد : «تماس سایر باز هم که دیر آمدی ؟»

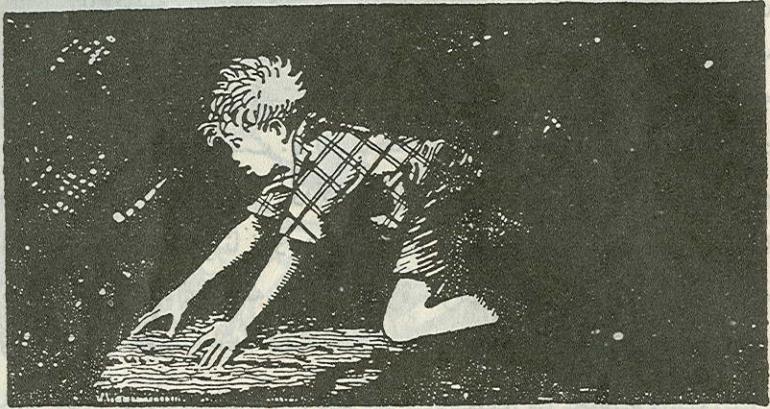
تام ، داشت دهانش را بازمی کرد که دروغ بگوید اما وقتی چشمش به دو رشته گیسوی زرد افتاد که از پشت یک نفر آویخته بود ، گفت : «ایستادم تا با هک فین حرف بزنم .» معلم ، عینک دسته شاخیش را روی بینی جا به جا کرد و گفت : «این عجیب ترین اعتراض است که من تا حالا شنیده ام . حالا برو پیش دختر ها بنشین .» تام پهلوی دختری که درخانه قاضی ثاچر دیده بود ، نشست و او را دزد کی نگاه کرد . بعد آهسته ازاو پرسید : «اسمت چیست ؟»

- «بکی ثاچر .»

تام روی لوح چیزی نوشت . یکی از بچه ها اصرار کرد که تام نشانش بدهد .

تام آهسته آهسته دستش را از روی آن چه نوشه بود کنار برد ، تا وقتی که ، این کلمات از زیر آن پیدا شد : «دوست دارم .»

آن شب وقتی که صدای زنگ ساعت یازده بلند شد ، صدای

گربه‌ای به گوش تام خورد : «می یائو - می یائو» تام فهمید که کسی جز هک نیست .

یک دقیقه بعد تام لباسش را پوشیده بود و از پنجه بیرون رفته بود . بعد او و هک فین به راه افتادند و در میان سیاهی شب ناپدید شدند . نیمساعت بعد ، در میان علوفه‌ای بلند قبرستان قایم شده بودند .

تام آهسته گفت : «هکی ، تو فکر می کنی مرده‌ها خوششان می آید که ما بیاییم اینجا و در کارهایشان دخالت کنیم ؟ » و با وحشت به دور و برش نگاه کرد .

هک که وحشتزده شده بود جواب داد : «دلم می خواست که این را می دانستم . خیلی وحشتناک است .» و هنوز حرفش را تمام نکرده بود که تام بازوی او را چسبید و گفت : «هیس صدایی به گوشم خورد تو نشنیدی ؟»

بعد بی در نگه سرشار را با هم خم کردند ، ترس و وحشتی عجیب سراپایشان را گرفته بود و قلبشان تندد می زد . هک آهسته گفت : «خدایا ، تام دارند می آیند ! من صدای پایهایشان را می شنوم .»

- «هک ، گربه مرده به چه درد می خورد ؟»

تام گفت: «اگر ساکت باشیم شاید اصلاً ما رانبینند.» در این وقت اشباحی از میان تاریکی پیدا شدند. شب اولی فانوسی به دست داشت. هك لرزید و گفت: «اینها که آدم هستند. صدای یکیشان شبیه صدای «ماف پاتر» هست.» تام که سفت به هك چسبیده بود ادامه داد: «بله هك، من صدای یکی دیگر از آنها رامی شناسم. صدای «جوهندیه» است.» آن سه نفر تا نزدیکی نهانگاه بچه‌ها پیش آمدند و در آن جا به دورگور تازه‌ای حلقه زدند. چهره جوان دکتر «راینسون» در سایه روشن نور فانوس پیدا شد.

دکتر با صدای آهسته‌ای گفت: «این جا است زود باشید تا ماه از زیر ابرها در نیامده کار را تمام کنید.»

پاتر و جوهندیه زمین را کنندند. ناگهان بیلشان به تابوت خورد. یک لحظه بعد آن را از توی زمین در آورده بودند.

پاتر گفت: «حالا این جنازه گندیده حاضر است، یا یک پنجی دیگر می‌دهی یا جنازه همینجا می‌ماند.» دکتر «راینسون» گفت: «چی می‌گویی؟ من مزد هردوی شما را پیش دادم.» جوهندیه گفت: «پنج سال پیش یک شب که من آمده بودم پشت آشپزخانه پدر تو، چیزی بگیرم بخورم تو مردا از آن جا بیرون کردی من از همان وقت قسم خوردم که اگه صد سال هم بگذرد حسابم را با تو صاف کنم، و حالا گیرت آوردم. بایست حسابت را پس بدھی.»

دکتر ناگهان او را زد و روی زمین انداخت.

پاتر داد زد: «دست روی رفیقم بلند نکن.»

دکتر تخته روی تابوت را برداشت و آن را به سر پاتر زد. در همان لحظه جوهندیه چاقوی پاتر را که بر روی زمین افتاده بود توی سینه دکتر جوان فرو کرد و گفت:

«خب حالا دیگه حسابمان صاف شد» بچه‌ها که از ترس زبانشان

بند آمده بود، دیگر نتوانستند تاب بیاورند و از وحشت پابه فرار گذاشتند. جوهندیه چاقو را توی دست «ماف پاتر» گذاشت. کمی بعد «پاتر» تکانی خورد و نالهای کرد و به هوش آمد و قتنی که چاقو را توی دستش دید تعجب کرد و گفت: «خدایا، جو چطور شد؟»

جو گفت: «برای چی این کار را کردم؟»

— «جو، من این کار را کردم؟ جو، هیچ وقت نمی‌خواستم.... تو به کسی نمی‌گویی، خوب...»
جو گفت: «خوب، بس است. حالا بلند شو از اینجا برو. از خودت هم برگهای جانگذار.»

واما از بچه‌ها بشنوید. آنها یکریز به سوی ده می‌دویدند. تام گفت: «کاش می‌توانستیم زودتر به حلبی سازی برسیم.» سرانجام با دستپاچگی وارد حلبی سازی شدند و در تاریکی از پا افتادند. هك گفت: «اگر کسی بخواهد دهنش را باز کنند، بگذار همان «ماف پاتر» باشد. او هم که آن قدر خراست که....»

تام گفت: «وقتنی که جوهندیه دکتر را کشت او بی‌هوش بود.»
— تام، در این باره صدایمان نباید در بیاید، شتر دیدی ندیدی، «تو که می‌دانی برای جوهندیه کشتن ما با کشتن دو تا گربه فرقی ندارد.»